

پیشگیری وضعی از جرم

مؤلف: محمود دودرزی

دانشگاه علوم انتظامی امین

۱۴۰۰

انتشارات دانشگاه
علوم انتظامی امین

پیشگیری وضعی از جرم

مؤلف: محمود گودرزی

ویراستار علمی: دکتر علیرضا جزینی

ویراستار ادبی: فرشته محمدیان عمران

صفحه آرا: زهرا طاهری

چاپ یکم: بهار ۱۴۰۰

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۶۰۰۰۰۰ ریال

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز تولید و چاپ معاونت آحاد و پشتیبانی ناجا

نشانی: تهران، ابتدای بزرگراه شهید خرازی، خیابان شهید جدی اردبیلی،

دانشگاه علوم انتظامی امین. تلفن: ۴۸۹۳۱۲۹۳

حق هرگونه چاپ و انتشار بدون مجوز از ناشر پیگرد قانونی دارد.

سرشناسه: گودرزی، محمود، ۱۳۵۳-

عنوان و نام پدیدآور: پیشگیری وضعی از جرم / مؤلف محمود گودرزی | برای | دانشگاه علوم انتظامی امین.

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه علوم انتظامی امین، انتشارات، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۲۸۱ ص؛ ۵/۱۴×۵/۲۱ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۳۵۴۲-۵

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: جرم و جنایت — پیشگیری

موضوع: Crime prevention

شناسه افزوده: دانشگاه علوم انتظامی امین

شناسه افزوده: Amin Police University

شناسه افزوده: دانشگاه علوم انتظامی امین، انتشارات

رده بندی کنگره: HV۷۴۳۱

رده بندی دیویی: ۳۶۴/۴

شماره کتابشناسی ملی: ۷۴۳۸۸۲۰

وضعیت رکورد: فیا

سرعت شتابان علم و فناوری همراه با گسترش روزافزون آن به‌خصوص علوم و فنون مرتبط با دانش پلیسی و به تبع آن، واگذاری مأموریت‌ها و وظایف جدید به افسران پلیس، ما را بر آن می‌دارد برای همراهی با کاروان رشد و توسعه، با نگاه نوین و عالمانه به این مقوله نگریده و در این رهگذر از اندوخته‌های علمی اندیشمندان و صاحب‌نظران بهره‌مند شویم.

در قرن حاضر که عصر دانایی و اصالت دانش می‌باشد، حوزه علوم تخصصی پلیس توانسته است به تناسب نیازهای فراوان بشری و ارتقای توقعات و انتظارات انسانی، گام‌های اساسی برداشته و به پیشرفت‌های زیادی نائل آید. دانشگاه علوم انتظامی امین به‌عنوان تنها مؤسسه آموزش عالی تربیت افسران پلیس در نظام مقدس جمهوری اسلامی و همچنین مرکز نقل دانش، بینش و مهارت در علوم پلیسی با دارا بودن دانشکده‌های تخصصی مربوط، وظیفه آموزش و تربیت افسران متخصص را برعهده دارد.

این دانشگاه علاوه بر بهره‌گیری از دانش موجود در دنیا، به تناسب و اقتضای بومی، با استفاده از نظرات حوزه‌های تخصصی پلیس، دست به تولید دانش زده و با تدوین و تألیف منابع آموزشی مورد نیاز، خلاهای علمی خود را پوشش می‌دهد.

دانشگاه علوم انتظامی امین با تقویت ادبیات و دانش انتظامی، زمینه‌های رشد و توسعه آموزش دانشجویان رشته‌های تخصصی را فراهم کرده است تا پاسخ‌گوی نیازها و انتظارات روزافزون جامعه در حوزه علوم پلیسی باشد. کتابی که پیش روی شما خواننده گرامی قرار دارد، حاصل همین ایده بوده و به دانشجویان عزیز دانشگاه علوم انتظامی امین، همکاران، اندیشمندان و علاقه‌مندان تقدیم می‌شود و انتظار می‌رود که با ارائه نظرات اصلاحی خود معاونت تربیت و آموزش دانشگاه را در راستای ارتقا و بهبود کیفی کتاب یاری کنند.

فهرست

فصل اول: کلیات

۱۴.....	مقدمه.....
۱۶.....	گفتار اول: تعاریف، مفاهیم و اصطلاحات.....
۱۶.....	۱-۱-۱- تاریخچه‌ی پیشگیری در ایران.....
۱۹.....	۲-۱-۱- تاریخچه‌ی پلیس ایران.....
۲۲.....	۳-۱-۱- تشکیل نیروی انتظامی.....
۲۵.....	۴-۱-۱- پیشگیری از جرم در اسلام.....
۳۰.....	گفتار دوم: تعریف و مفاهیم پیشگیری.....
۳۰.....	۱-۲-۱- معنی لغوی پیشگیری.....
۳۰.....	۲-۲-۱- مفهوم اصطلاحی پیشگیری.....
۳۱.....	۳-۲-۱- مفهوم موسع پیشگیری.....
۳۱.....	۴-۲-۱- مفهوم مضیق پیشگیری.....
۳۳.....	۵-۲-۱- انواع پیشگیری بر اساس معیار سازمان مداخله کننده.....
۳۵.....	۶-۲-۱- انواع پیشگیری از جرم.....
۳۷.....	۷-۲-۱- تقسیم‌بندی بر اساس تقدم و تأخر ظهور تدابیر پیشگیرانه.....
۴۲.....	۸-۲-۱- تقسیم‌بندی پیشگیری بر اساس ماهیت اقدامات پیشگیرانه.....
۴۴.....	۹-۲-۱- تقسیم‌بندی پیشگیری از جرم در رهنمودهای سازمان ملل متحد.....
۶۲.....	۱۰-۲-۱- رویه‌های پیشگیری رشدمدار.....
۶۹.....	۱۱-۲-۱- رویه‌های پیشگیری جامعه‌مدار.....
۷۱.....	۱۲-۲-۱- رویه‌های سطح ملی.....
۷۳.....	۱۳-۲-۱- رویه‌های سطح بین‌المللی.....
۷۵.....	گفتار سوم: استانداردهای سازمان و ساختار یک برنامه‌ی پیشگیری از جرم.....

- ۱-۳-۱- شورای عالی پیشگیری از جرم..... ۷۶
- ۱-۳-۲- راهبردهای پلیس برای پیشگیری از جرم..... ۸۰

فصل دوم: پیشگیری وضعی از جرم

- گفتار اول: مبانی و رویکردهای نظری پیشگیری وضعی از جرم..... ۸۴
- ۱-۱-۲- تعریف و ویژگی‌های پیشگیری وضعی از جرم..... ۸۴
- گفتار دوم: روش‌های پیشگیری وضعی..... ۸۷
- ۱-۲-۲- نظریه‌های رفتارشناسی مرتبط با محیط..... ۹۳
- ۲-۲-۲- نظریات رفتاری مبتنی بر مفهوم فضا..... ۹۳
- ۳-۲-۲- نظریات رفتاری مبتنی بر موقعیت مکانی..... ۹۹
- ۴-۲-۲- طراحی محیطی..... ۱۰۰
- ۵-۲-۲- فضای قابل دفاع معماری جرم‌شناسی..... ۱۰۲
- ۶-۲-۲- مراقب محله..... ۱۰۶
- گفتار سوم: پیشگیری وضعی در جرایم منشور بین‌المللی حقوق بشر..... ۱۰۸
- ۱-۳-۲- مشارکت جامعه‌ی حقوق بشر..... ۱۱۰
- گفتار چهارم: سیاست‌گذاری پیشگیری وضعی در ایران..... ۱۱۲
- ۱-۴-۲- جایگاه پیشگیری از جرائم در قوانین مربوط به نیروی انتظامی..... ۱۱۴
- ۲-۴-۲- تعامل پیشگیری از وقوع جرم..... ۱۱۸
- ۳-۴-۲- پیشگیری وضعی یا موقعیت‌مدار..... ۱۱۹
- ۴-۴-۲- راهکارهای پیشگیری وضعی..... ۱۲۱
- ۵-۴-۲- رویکردهای پلیس در پیشگیری وضعی از جرم..... ۱۲۴
- ۶-۴-۲- کانون‌های جرم‌خیز..... ۱۳۰
- ۷-۴-۲- تشریح و مقایسه‌ی راهبردهای پیشگیرانه‌ی پلیسی..... ۱۳۳
- ۸-۴-۲- پیشگیری وضعی از جرائم شایع (قتل، سرقت، نزاع)..... ۱۳۵
- گفتار پنجم: چالش‌های پیشگیری وضعی از جرم..... ۱۳۸
- ۱-۵-۲- مقابله‌ی محافظه‌کارانه با جرم..... ۱۳۸
- ۲-۵-۲- عدم‌شمول جرائم غیر عمد..... ۱۳۹
- ۳-۵-۲- فرصت‌مداری..... ۱۳۹

۱۴۰	۲-۵-۴- عدم شمول همه‌ی آماج‌ها
۱۴۰	۲-۵-۵- عدم شمول تمامی بزه‌کاران
۱۴۱	۲-۵-۶- جابه‌جایی جرم
۱۴۲	۲-۵-۷- چالش‌های حقوق بشری
۱۴۳	۲-۵-۸- نقض حریم خصوصی و حق خلوت
۱۴۴	۲-۵-۹- نقض آزادی‌های مدنی

فصل سوم: مشارکت در پیشگیری وضعی

۱۵۲	گفتار اول: ایجاد فرهنگ مشارکت
۱۵۳	گفتار دوم: نهادهای مشارکتی
۱۵۴	گفتار سوم: سیاست جنایی مشارکتی
۱۵۶	۳-۳-۱- ضرورت تحول در سیاست جنایی
۱۶۰	۳-۳-۲- تشکیل شورای عالی سیاست جنایی
۱۶۴	گفتار چهارم: مبانی مشارکت مردمی در مجرم‌شناسی کاربردی
۱۶۶	۳-۴-۱- نقش سازمان‌های مردم‌نهاد
۱۶۹	۳-۴-۲- نهادهای اولیه اجتماعی
۱۷۴	۳-۴-۳- کارکردهای سازمان‌های مردم‌نهاد
۱۷۵	۳-۴-۴- آینده‌ی سازمان‌های مردم‌نهاد
۱۷۶	۳-۴-۵- اهداف مشترک سازمان‌های مردم‌نهاد
۱۷۷	۳-۴-۶- وظایف سازمان‌های مردم‌نهاد
۱۷۸	۳-۴-۷- تعریف سرمایه‌ی اجتماعی
۱۸۲	۳-۴-۸- ابعاد رفتار شهروندی سازمانی
۱۸۳	۳-۴-۹- نقش سازمان‌های دولتی و مدیریت خدمات شهری در تسهیل پیشگیری وضعی از جرم
۱۸۶	گفتار پنجم: روند تعاملی راهبردهای پیش‌کنشی پلیس
۱۸۶	۳-۵-۱- الگوی تعاملی شهروندان و پلیس
۱۸۸	۳-۵-۲- همکاری و تعامل پلیس و جامعه در پیشگیری از جرم
۱۹۰	۳-۵-۳- پلیس، سرمایه‌ی اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم
۱۹۲	۳-۵-۴- الزامات پلیس در پیشگیری از جرم